

Voor de honderdste keer tegen de deur

Marleen Baeten in gesprek met Gert Jochems

Tien jaar geleden, na zijn studies Germaanse talen en een jaar lesgeven, stapte Gert Jochems de acteursopleiding van het conservatorium van Antwerpen binnen. Twee en een half jaar later verliet hij de opleiding. Na een auditie bij Blauw Vier werd de lange jongeman gecast voor een aantal kleine hilarische rollen in *Napolejong* (1997), waar hij onder andere opgemerkt werd door Manou Kersting, wat hem later in *Hotel quid pro quo* (1999) van W.A.C.K.O. en Het Toneelhuis deed belanden. Eén enkele keer speelde hij een ernstige rol (*Morf*, De Werf Brugge en cc De Spil Roeselare, 2000), maar tot nu toe bracht hij vooral komische toetsen aan in producties van MartHal!tentatief, Kopergieterij, Blauw Vier en Laika. In de periode waarin ons gesprek plaatsvindt, speelt hij de rol van Malvolio, de knecht van gravin Olivia, in *De twaalfde nacht* (Laika en ro theater, regie Jo Roets).

GERT JOCHEMS Het spelen van komische rollen is iets dat mij overkomen is. Het zit wel in mij en het gaat mij ook goed af, maar het was geen bewuste keuze. Mijn fysionomie zal er wel toe bijdragen dat ik gecast word op die specifieke rollen. Nu ik 35 geworden ben, wil ik stilaan een eigen verhaal beginnen brengen. De laatste jaren heb ik met veel plezier meegeschreven aan enkele theaterproducties (o.a. *Lieg liefde lieg*, Kopergieterij, 2002), maar ik heb niet de schrijfkwaliteiten van iemand als Peter De Graef. Ik zou dus heel graag eens een stevig stuk tekst van iemand anders spelen. Anderzijds heeft *Peer* (Laika en De blauwe engel, 2001) me doen beseffen dat je niet altijd veel tekst nodig hebt om iets te vertellen. Hoewel ik van begin tot eind op de scène stond, had ik maar een vijftal zinnen tekst, en toch ging het stuk over zoveel gevoelens. *Peer* is één van de mooiste rollen die ik ooit gespeeld heb. Het ging om dagdagelijkse handelingen, heel herkenbaar voor de vierjarigen voor wie de voorstelling gemaakt was. Het was heel gewoon. Ik zette dat haast niet aan; mijn fysiek werkte al komisch zonder dat ik er iets voor moest doen.

ETCETERA Wanneer ik in een uitspraak van Lucas Vandervost het woord 'artistiek' vervang door 'komisch', klinkt het als volgt: 'Acteren is een métier, het is een vak. Je kan al spelend tot iets komisch komen, maar je kan niet komisch spelen.' Klopt dat voor jou?
JOCHEMS Ik ben het er in elk geval mee eens dat het een métier is, een vak. 'Komisch acteren' kan wel, geloof ik. Je kan komische elementen toevoegen aan je spel, terwijl die niet in de partituur aanwezig zijn. Zoals een muzikant die versierinkjes toevoegt aan de noten die op zijn blad staan.

ETCETERA Leer je het tijdens de opleiding?
JOCHEMS Ik heb het vooral al doende geleerd en door alle mogelijkheden te onderzoeken tijdens de repetities. Op school krijg je een aantal werktuigen aangereikt, maar in de klas van Dora van der Groen ging de stijl van acteren toch wel heel

sterk één richting uit. Waarschijnlijk schikte ik me ook te veel naar wat ik dacht dat van me verwacht werd. Ik kon er te weinig tegenover plaatsen omdat ik onvoldoende bagage had. Ik herinner me een examen van het eerste jaar, toen ik in het tweede jaar zat. Ze speelden scènes uit *Hamlet*, onder begeleiding van Johan Van Assche. Bruno Vanden Broecke speelde Polonius, de vader van Ophelia. Hij speelde die rol heel komisch: om de haverklap maakte hij buiginkjes, die de onderdanigheid van Polonius benadrukten. Door die buiginkjes aan het spel toe te voegen, kreeg Polonius' onderdanigheid iets grotesks. Ik keek ervan op dat hij dat mocht doen in die school. Ik zou het mezelf nooit toegelaten hebben.

ETCETERA Tijdens je opleiding heb je de codes van het komisch acteren niet meegekregen. Hoe heb je die vakkennis dan opgebouwd?

JOCHEMS Ik ben altijd heel fysiek bezig, ook als ik repeteer en met tekst omga. Ik heb veel repetitietijd nodig: om vanalles uit te proberen, om alle kanten van de speelruimte te ontdekken, overal aan te gaan hangen. Ook om met andere acteurs dingen uit te proberen. Mijn acteerlessen gaan eigenlijk nog altijd door. Ik heb meer geleerd door te repeteren en te spelen met andere mensen dan door les te krijgen van acteurs-lesgevers.

ETCETERA Waaraan werk jij als acteur?

JOCHEMS Ik werk heel hard aan het staan en bewegen op de scène. Je moet proberen heel bewust bezig te zijn met wat je wil doen en daar zo weinig mogelijk twijfel in te laten sluipen. De repetities zitten vol twijfel, maar op het moment dat je in het licht staat, voor een publiek, moet je het publiek doen geloven dat je er helemaal achter staat. Als je twijfel of onzekerheid meegeeft, word je onverststaanbaar en komt er veel ruis op de tekens die je wil geven. Dan stort je huis in elkaar. Het heeft veel met persoonlijkheid te maken. Dat was trouwens één van de peilers van Dora van der Groen. Zij had het altijd over de 5 P's. Per-